

Põllumajandusministri määruse „Nende käitlemisvaldkondade ja toidugruppide täpsustatud loetelu, mille puhul peab käitleja esitama majandustegevusteate või mille puhul peab käitlejal olema tegevusluba” eelnõu seletuskiri

1. Sissejuhatus

Sisukokkuvõte

Põllumajandusministri määruse „Nende käitlemisvaldkondade ja toidugruppide täpsustatud loetelu, mille puhul peab käitleja esitama majandustegevusteate või mille puhul peab käitlejal olema tegevusluba” eelnõu on välja töötatud toiduseaduse § 7 lõike 3 ja § 8 lõike 3 alusel (hetkel vastavad muudatused Riigikogus menetluses, majandustegevuse seadustiku üldosa seaduse ning korra- ja tegevusseaduse muutmise ja rakendamise seaduse muutmise seaduse eelnõu 573 SE).

Määruse eelnõu väljatöötamine on tingitud vajadusest rakendada majandustegevuse seadustiku üldosa seadust (edaspidi *MsüS*) (RT I, 22.12.2013, 5), mis jõustub 1. juulil 2014. aastal. MsüSi rakendusosas ühtlustatakse toiduseaduse regulatsioon MsüSi regulatsiooniga. Selle tõttu muudetakse kehtivas toiduseaduses kasutatavad terminid „teavitamine” ja „tunnustamine” vastavalt kas „teatamiskohustuseks” või „loakohustuseks”. Toiduseaduse §-de 7 ja 8 uue redaktsiooni kohaselt peab käitleja kas esitama majandustegevusteate või peab tal olema tegevusluba. Kuna teatamis- ja loakohustuse eristamise kriteeriumiteks on nii käitlemisvaldkond kui käideldav toidugrupp, siis kehtestatakse põllumajandusministri määrusega nende käitlemisvaldkondade ja toidugruppide täpsustatud loetelu, mille puhul peab käitleja esitama majandustegevusteate või mille puhul peab käitlejal olema tegevusluba. Tegemist ei ole uute tegevustega. Ettevõttest teavitamine või ettevõtte tunnustamine Veterinaar- ja Toiduameti poolt on toimunud kehtiva õiguse kohaselt samade kriteeriumide alusel. Käitlejalt andmete küsimise eesmärk on saada olulist teavet ametliku kontrolli tõhusaks korraldamiseks, planeerimiseks ja esmaseks riskihindamiseks.

Eelnõu ettevalmistaja

Eelnõu on ette valmistanud Põllumajandusministeeriumi toiduohutuse osakonna toiduhügieeni büroo juhataja Ingrid Vesmes (tel 625 6272; ingrid.vesmes@agri.ee). Juriidilise ekspertiisi on eelnõule teinud Põllumajandusministeeriumi õigusosakonna nõunik Diana Rammul (tel 625 6259; diana.rammul@agri.ee) ja eelnõu toimetab keeleliselt sama osakonna peaspetsialist Laura Ojava (tel 625 6523; laura.ojava@agri.ee).

Märkused

Eelnõu on seotud MsüSiga (RT I, 22.12.2013, 5).

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Eelnõu koosneb kahest paragrahvist.

Eelnõu § 1 lõike 1 kohaselt kehtestatakse määruse lisas 1 nende käitlemisvaldkondade ja toidugruppide täpsustatud loetelu, mille puhul peab käitleja esitama majandustegevusteate, ning **lõike 2** kohaselt kehtestatakse määruse lisas 2 nende käitlemisvaldkondade ja toidugruppide täpsustatud loetelu, mille puhul peab käitlejal olema tegevusluba. Käitlemisvaldkondade ja toidugruppide loetelu koostamisel on arvestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 852/2004 toiduainete hügieeni kohta (ELT L 139,

30.04.2004, lk 1–54) ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 853/2004, millega sätestatakse loomset päritolu toidu hügieeni erireeglid (ELT L 139, 30.04.2004, lk 55–205), kasutatud terminitega.

Võrreldes kehtiva korraga ei ole tegemist uue kohustusega. Eelnõu lisades toodud andmete esitamine toimus ka majandustegevuse registri registreerimistaotlust täites. Kriteeriumid, mille alusel otsustatakse, kas käitleja peab esitama majandustegevusteate või peab tal olema tegevusluba, on samad, mis kehtivas õiguses, ning on määratletud toiduseaduse §-des 7 ja 8. Määruse eelnõu lisades toodud andmed kannab käitleja söödaseaduse § 23 alusel asutatud riigi toidu ja sööda käitlejate registrisse.

Eelnõu §-ga 2 tunnistatakse kehtetuks põllumajandusministri 30. mai 2007. a määrus nr 84 „Toidu käitlemisvaldkondades tunnustamisele kuuluvate ettevõtete täpsustatud loetelu, tunnustamise taotluse sisunõuded, taotlusele lisatavate dokumentide loetelu ning taotluse menetlemise kord”.

Eelnõu § 3 kohaselt jõustub määrus 1. juulil 2014. aastal. Jõustumise kuupäev on sätestatud arvestusega, et määrus jõustuks ühel ajal MsüSiga (RT I, 22.12.2013, 5).

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu on kooskõlas Euroopa Liidu õigusega. Eelnõu ettevalmistamisel on arvestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrustega (EÜ) nr 852/2004 ja 853/2004.

4. Määruse mõjud

Toidu käitlemise puhul on tegemist majandustegevusega, mis kuulub MsüSi reguleerimisalasse. Selle määrusega sätestatakse nende käitlemisvaldkondade ja toidugruppide loetelu, mille puhul peab käitleja esitama majandustegevusteate või mille puhul peab käitlejal olema tegevusluba. Samas ei ole tegemist uute nõuete kehtestamisega, mis tooks Veterinaar- ja Toiduametile ning käitlejale kaasa uusi kohustusi, vaid kehtivate nõuete ja MsüSi põhimõtete omavahelise ühtlustamisega. Samuti loetakse enne 1. juulit 2014 teavitatud või tunnustatud ettevõtte puhul vastavalt kas teatamiskohustus või loakohustus täidetuks (vt MsüSi muutmise seaduse eelnõu § 77¹, 573 SE I).

Eelnõus kavandatu mõjutab Eestis toodetava toidu ohutust ja kvaliteeti ning aitab tõhusamalt kaitsta rahvatervist. Kuna loetelus esitatud igas käitlemisvaldkonnas tegutsemisega kaasneb kindlate nõuete täitmine, siis võimaldab selline käitlemisvaldkondade ja toidugruppide loetelu Veterinaar- ja Toiduametil paremini hinnata riske, mis võivad esineda toidu käitlemisel, ning seeläbi korraldada tõhusamat ametlikku kontrolli toidu käitlemise kohta kehtestatud nõuete täitmise üle. Samuti aitab selline loetelu majandustegevust alustaval käitlejal planeerida oma tegevusi enne selle tegevuse alustamist.

Määrusel puudub oluline sotsiaalne, sealhulgas demograafiline mõju. Samuti puudub oluline mõju keskkonnale, riigi julgeolekule ja välissuhetele, elu- ja looduskeskkonnale, regionaalarengule ning riigiasutuste ja kohaliku omavalitsuse korraldusele.

5. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad kulud

Määruse rakendamine ei too endaga kaasa täiendavaid tegevusi ega lisakulutusi riigieelarve vahenditest, samuti ei kaasne määruse rakendamisega tulusid.

Arvestades, et eelnõuga ei kehtestata uusi nõudeid, vaid ühtlustatakse kehtivad nõuded 1. juulil 2014. aastal jõustuvast MsüSis sätestatud nõuetega, ei põhjusta määruse rakendamine lisakulusid käitlejatele.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub 1. juulil 2014. aastal. Jõustumise kuupäev on sätestatud arvestusega, et määrus jõustuks ühel ajal MsüSiga.

7. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Määruse eelnõu esitati ettevalmistamise alguses arvamuse avaldamiseks ning ettepanekute tegemiseks Veterinaar- ja Toiduametile, kelle parandusettepanekutega on arvestatud.

Eelnõu esitati kooskõlastamiseks Majandus- ja Kommunikatsiooniministriumile õigusaktide eelnõude infosüsteemi EIS kaudu ning veelkord arvamuse avaldamiseks Veterinaar- ja Toiduametile.

Majandus- ja Kommunikatsiooniministrium ei ole kooskõlastamiseks ettenähtud tähtaja jooksul eelnõu kooskõlastanud või jätnud seda põhjendatult kooskõlastamata, samuti ei taotlenud kooskõlastamise tähtaja pikendamist. Vastavalt Vabariigi Valitsuse 13. jaanuari 2011. a määruse nr 10 „Vabariigi Valitsuse reglement” paragrahvi 7 lõikele 4 loetakse eelnõu seetõttu Majandus- ja Kommunikatsiooniministriumi poolt kooskõlastatuks. Veterinaar- ja Toiduamet ei esitanud eelnõu kohta täiendus- ega parandusettepanekuid.

(allkirjastatud digitaalselt)

Ants Noot

Kantsler